

Użyczenie

Autor tekstu: **Marta Lampart**

Przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy (art. 710 KC). Użyczenie może zostać zawarte na czas oznaczony i nieoznaczony. Jest to umowa realna — dochodzi do skutku przez wydanie rzeczy biorącemu na używanie [1]. Biorący korzystający z tej rzeczy nie pobiera z niej pożytków.

Często dzieje się tak, że umowa pożyczki utożsamiana jest z umową użyczenia. Przedmiotem umowy pożyczki są pieniądze, natomiast umowa użyczenia może obejmować wszelkiego rodzaju rzeczy [2]. Zatem „pożyczając” komuś np. książkę, nie zawieramy umowy pożyczki, ale umowę użyczenia.

Obowiązkiem użyczającego jest znoszenie tego, że ktoś używa jego rzeczy. Natomiast prawem biorącego jest jej używanie. Powinien on używać rzecz zgodnie z jej właściwościami i przeznaczeniem. W tej kwestii strony mogą się inaczej umówić w umowie [3]. Aby biorący mógł oddać osobie trzeciej rzecz na używanie potrzebuje na to zgody użyczającego. Biorący rzecz na używanie musi liczyć się z tym, że ponosi on zwykłe koszty utrzymania rzeczy użyczonej. Jeżeli zmuszony był uczynić inne wydatki i nakłady na rzecz, to do takiej sytuacji stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia [4].

Po stronie biorącego może występować kilka podmiotów. Jeżeli wspólnie wezmą rzecz do używania to ich odpowiedzialność jest solidarna [5] (art. 717 KC). Biorący na używanie jest odpowiedzialny za przypadkową utratę lub uszkodzenie rzeczy, jeżeli jej używa w sposób sprzeczny z umową albo z właściwościami lub z przeznaczeniem rzeczy (art. 714 KC *in principio*). Taka odpowiedzialność powstaje także, gdy biorący powierza rzecz innej osobie nie będąc do tego upoważniony przez umowę ani zmuszony okolicznościami, a rzecz uległa utracie lub uszkodzeniu, które by nie powstało gdyby biorący używał rzeczy w sposób właściwy lub gdyby trzymał ją u siebie (art. 714 *in fine*).

Użyczający musi naprawić szkodę, której doznał biorący przez to, że użyczający nie powiadomił go o wadach rzeczy, mimo tego że o nich wiedział [6]. Wyjątkiem od tej zasady jest taka sytuacja, w której biorący mógł z łatwością wadę zauważyć.

Jeżeli umowa użyczenia została zawarta na czas określony to jej zakończenie równoważne jest z upływem tego terminu. Natomiast jeżeli umowa taka została zawarta na czas nieoznaczony, użyczenie kończy się, gdy biorący uczynił z rzeczy użytek odpowiadający umowie albo gdy upłynął czas, w którym mógł ten użytek uczynić (art. 715 KC). Umowa użyczenia, zawarta nawet na czas oznaczony, może też ulec zakończeniu, gdy:

- biorący używa rzeczy w sposób sprzeczny z umową, właściwościami lub z przeznaczeniem rzeczy
- biorący powierza rzecz innej osobie nie będąc do tego upoważniony ani zmuszony przez okoliczności
- gdy rzecz stanie się potrzebna użyczającemu z powodów nie przewidzianych w chwili zawarcia umowy

W przypadku zakończenia umowy użyczenia biorący rzecz na używanie powinien zwrócić ją użyczającemu w stanie nie pogorszonym. Nie ponosi on odpowiedzialności za zużycie rzeczy w następstwie prawidłowego używania. Taki sam obowiązek zwrotu rzeczy ciąży na osobie, której biorący na używanie tę rzecz powierzył.

Roszczenia użyczającego przeciwko biorącemu o naprawienie szkody za uszkodzenie lub pogorszenie rzeczy oraz roszczenia biorącego przeciwko użyczającemu o zwrot nakładów na rzecz oraz o naprawienie szkody poniesionej wskutek wad rzeczy przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy (art. 719 KC [7]).

Przypisy:

[1] W. Czachórski, "Zobowiązania. Zarys wykładu", Warszawa 2003, s. 449.

[2] Zarówno ruchomości jak i nieruchomości.

[3] Na zasadzie swobody umów - art. 353¹ Kodeksu cywilnego.

- [4] O tym temacie mój tekst: "Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia".
- [5] Zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej - art. 369 KC. W przypadku użyczenia solidarność wynika z czynności prawnej.
- [6] Jest to rękojmia za szkodę.
- [7] Przepis ten stanowi *lex specialis* do art. 118 KC określający ogólne terminy przedawnienia roszczeń - 10 lat, a 3 lata dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Marta Lampart

Absolwentka Prawa i Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Interesuje się prawem cywilnym i gospodarczym/handlowym oraz ekonomią. Od października 2004 prowadziła zajęcia z Historii Prawa Polskiego w Towarzystwie Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 31-08-2004)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3581) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3581>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl